

Ляшенко, О., & Топузов, О. (2021). Науковий супровід модернізації змісту базової середньої освіти: проблеми і виклики. Український Педагогічний журнал, (4), 29–36. <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2021-4-29-36>

Кремень В.Г., Топузов О.М., Ляшенко О.І. та ін. (2023) Профільна середня освіта: концептуальні засади для нової української школи. Вісник НАПН України, 2023, 5(2). <https://doi.org/10.37472/v.naes.2023.5201>

МЕТОДИКА GOOGLE FORMS ЯК ІНСТРУМЕНТАРІЙ ПРОЄКТУВАННЯ ПІДРУЧНИКА ЦИФРОВОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ТА ДОСЛІДНИЦЬКИХ ПРОЦЕДУР

Алексеєнко Тетяна,

доктор педагогічних наук, професор,
головний науковий співробітник відділу
інновацій та стратегій розвитку освіти,
Інститут педагогіки НАПН України,
м. Київ, Україна

✉ alekseenko.tf@gmail.com

Розвиток цифрового освітнього середовища, як і цифрового суспільства, актуалізує потребу розвитку онлайн-сервісів, які б мали форму відкритої звітності та демонстраційну наочність. Така потреба обумовлена також соціальним запитом до підручників, які використовуються в дистанційній формі навчання, необхідністю моніторингу якості знань, отримання зворотного зв'язку зі здобувачами освіти в режимі реального часу з метою з'ясування актуального стану їх успішності та дієвості методик викладання навчальних предметів або ж іншої інформації, яка є предметом вивчення/дослідження.

Зручним інструментарієм таких дослідницьких процедур як для вчителя, так і вченого-дослідника, є Google Forms – онлайн-сервіс для створення опитувальників, відповіді на які можна швидко проаналізувати. Першочергово створений для комерційних задач, сервіс набуває все більшої популярності в освітній галузі. До того ж, є безкоштовним. Він доступний і досить зручний для створення з різних гаджетів і девайсів (комп'ютерів, ноутбуків, смартфонів) та їх використання в онлайн формах роботи. Для цього достатньо мати акаунт та доступ до інтернету. Що також необхідним є і для організації дистанційного навчання та упровадження цифрових підручників. Створення за Google Forms опитувальників не потребує значних затрат часу. Зручність використання полягає ще й у тому, що для користувачів доступні різні приклади і шаблони, які можна креативно пристосувати до розроблених й упровадження авторських анкет (опитувальників), тестів, вікторин тощо, а також проведення інших видів дослідження.

За нашим уявленням, опитування учнів з використанням Google Forms доцільно проводити після завершення вивчення тем з окремих предметів, закладаючи туди такі запитання, які дозволять не тільки дати уявлення про те, як учні засвоїли навчальний матеріал, а й встановити міру розуміння учнями можливостей подальшого його застосування. Картина уявлень утворюється не тільки з відповідей учнів (розгорнутих, коротких, обрання певних варіантів з числа запропонованих), а й з використанням автоматичних способів їх опрацювання (у діаграмах, графіках, таблицях, за рейтингом тощо).

Водночас у розробленні різних опитувальників з використанням Google Forms необхідне розуміння, що їх ефективність може бути забезпечена шляхом дотримання певних правил:

- яку саме інформацію ви хочете отримати (збір даних про ЩО). Завдяки чіткості власних уявлень окреслюється коло питань для вивчення та аналізу;
- формулювання запитань повинні бути чіткими і зрозумілими для тих, КОМУ ці питання ставлять;
- питання мають бути логічно пов'язані. Якщо з певних причин вони недостатньо узгоджені (стосуються різного), тоді обов'язково необхідно дотримуватись послідовності у їх розгортанні. Також можна створити певну внутрішню структуру опитувальника, розбиваючи групи питань на розділи з окремими назвами (підназвами). Це також полегшить узагальнення результатів опитування та підготовку висновків за отриманими даними;
- у розробленні опитувальників бажано використовувати різнотипні питання – це буде передумовою отримання різнотипних відповідей та розширить можливості наглядної їх презентації;
- кожна форма опитувальника має забезпечувати конфіденційність отриманої інформації. Саме з цих міркувань її захист забезпечується кількома шляхами: обмеженням кола доступу до опитувальника тільки за надісланим посиланням; обмеженням доступу до відповідей – тільки адміністратору (автору) опитувальника (та інших діагностичних методик) або за допомогою пароля. У такий спосіб забезпечується як етично-моральний контекст діалогової взаємодії вчителя-учня (дослідника-респондента), так і авторське право розробника опитувальника.

За результатами опитування з використанням Google Forms після окремих тем предметних дисциплін учителю можна отримати чітке уявлення не тільки про успішність їх вивчення окремими учнями та класом взагалі, а й, за потреби, корегувати методику викладання предмета, проектувати подальшу роботу з окремими учнями, у тому числі за індивідуальними освітніми траєкторіями (програмами).

Значні перспективи з використанням Google Forms відкриваються й у вивченні різних соціальних питань функціонування класу як колективу чи інших соціальних питань, а також соціальних компетентностей, які закладені в навчальні предмети, наприклад, в інтегрований курс «Я досліджую світ», який вивчається в рамках НУШ.

У нашому дослідженні за комплексною темою відділу інновацій та стратегій розвитку освіти (2022–2024) опитування за Google Forms було спрямоване на вивчення соціального самопочуття учнів в освітніх середовищах закладів освіти в умовах війни

та особливостей цифрової соціалізації учнів як орієнтирів у виробленні засад проектування соціального компоненту моделі освітньо-розвивального середовища закладу загальної середньої освіти в умовах цифровізації суспільства. У цьому пошуку вважаємо також важливим компонентом проектування підручника цифрового суспільства та цілеспрямованих дослідницьких процедур освітнього процесу на нових методичних засадах, з використанням не тільки технології case study, розкритої нами в окремій статті (Т.Ф. Алексєнко, 2022), а й Google Forms як найбільш соціально-доступної (не залежно від місця й відстані перебування вчителя та учня) та демократичної (такої, що передбачає самостійність вибору відповідей, мотивування до роздумів, об'єктивність їх опрацювання та необхідну конфіденційність зібраної емпіричним шляхом інформації). Інструментарій та процедура проведення зрізів відповідає також уявленням про доповнювальні фактори моделі освітньо-розвивального цифрового середовища соціально-орієнтованої школи майбутнього, спрямованої на подолання освітніх втрат і розривів не тільки під час війни, а й у післявоєнній відбудові України.

Використані джерела

Засоби анкетування та діагностики - Google Forms (2023, 19 жовтня). <https://sites.google.com/view/it-teachers/google-forms>

USE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE TECHNOLOGIES FOR FOREIGN LANGUAGE TRAINING

Aristova Nataliia,

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,
Head of the Department of International Relations
and Scientific Cooperation of the Institute of Pedagogy,
National Academy of Educational Sciences of Ukraine
Kyiv, Ukraine

 n.aristova.na@gmail.com

Vyshnevskaya Maryna,

Associate Professor of the Department of Philology and Translation
of Kyiv National University of Technologies and Design,
PhD student of the Institute of Pedagogy,
National Academy of Educational Sciences of Ukraine
Kyiv, Ukraine

 vishnevskaya.mo@knutd.com.ua

The tendency of globalization and the use of English as the language of international communication in the world has resulted in the need in modern society for specialists who have a good command of the conceptual and categorical apparatus and terminology in